

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. [i.e. 23] Vt animos ministrorum prouoraret ad opprobria, quibus Christum in domo Potificis Caipha affecerunt, illum hic vt blasphemum accusat, zelumque præfert honoris Dei, propria scindens ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

11. Verba testium expendantur.

1. *resoluitur illud.* Hoc vnus eorum protulit.
 2. Alter intelligens ex illo verbo *Possum casum*
 3. non formari mortis, alia phrasi vltus est, dixit-
 4. que: *Hic dixit: Dissoluum templum Dei hoc*
 5. *manu factum.* Et per *viduum aliud non manu*
 6. *factum edificabo.* Quamuis illi inter se con-
 7. uenerant, eoque illis certus esset diabolus,
 8. Diuina tamen decerunt sapientia vt tempore
 9. deponendi in hac causa inter se discrepant.
 10. Quia certum est non idem & vnum esse: si-
 11. quis dicat: possum malum facere, & malum
 12. faciam: quia posse mala facere, omnibus
 13. conuenit hominibus, quia omnes possumus
 14. peccare: sed malum faciam, declarat male
 15. determinationem voluntatis. Similiter dis-
 16. crepant, quia primus dixit Christum locutum
 17. fuisse de templo illo Ierusalem materiali,
 18. quod posset illud iam destructum & edificare
 19. lapidesque in vnum collectos ad eandem
 20. componere fabricam. Alter vero dixit,
 21. verum quidem esse quod dixerat, quod tem-
 22. plum illud materiale & hominum manibus
 23. constructum esset euerfurus, sed quod transacto
 24. triduo aliud esset erecturus, sic vt nulla ho-
 25. minum manus hinc interveniret adificatidni.
 26. Ecce duo hic testimonia in substantia ita
 27. diuersa, & tam parui momenti: licet iam
 28. secundus conueniret cum primo vel primus
 29. cum secundo, quia per sola verba non solet
 30. aliquis ad mortem damnari, per regulam D.
 31. *Jacob. 1.* *Qui verbo non offendit, hic perfectus est*
 32. *vir: ille qui tantam conscientia suae gerit*
 33. *curam, vt lingua sua non labatur, verbum*
 34. *aliquid profertens inordinatum, hic scriptum*
 35. *credere potest verum esse perfectum: & ita in*
 36. *humani iudicis multum attenditur quando*
 37. *viri alicuius dictum excutitur, licet sit contra*
 38. *fidem & occasio consideratur quam habuit ad*
 39. *illud dicendum: quatenus intelligatur, verum*
 40. *illud maledictum oritur ex malitia volun-*
 41. *tatis, quia non formantur peccata in lingua,*
 42. *nec in manibus sed in cordis visceribus. Et*
 43. *ita locutus Deus de populo Israel sic ait:*
 44. *Quadragesima annis proximus sui generationi huic,*
 45. *Et dixi: semper hi errant corde. Quadragesima*
 46. *annis inter illos versatus sum & profectus ab*
 47. *Egypto vsque ad terram promissionis &*
 48. *tandem satis euidenter demonstratum de-*
 49. *fectus suos non fuisse linguae leuitates, aut*
 50. *bilis, nec passiones cholerae sed cordis perversi-*
 51. *molimina. Ita quoque quamuis hi conueni-*

rent quod illa Christus verba dixisset: *Tale*
arauerunt testant.
 Et non solum hi duo sibi contraxerunt,
 sed etiam veritati, quam fideliter scribit Dicitur
 Ioannes dixisse Christum: *Soluite templum hoc,*
Et in tribus diebus excitabo illud. In hoc dicitur
 Christi, parsque poterat esse mala, non habetur,
 quinimo illam Christus Iudeis imputat
 illis dicendo: *Soluite templum hoc: & tri-*
partem sumit bonam, nempe eandem iusti-
ficationem. Et quamuis videatur quod dicitur
accusationes Christum cogere ad respon-
dendum & diluendum, et quo magna caeteris
poena contortit potissimum autem Caipham
huius auctorem strage matris: quia erat eius
intentum grauem Casillo metam mouere,
vt sic ille se submitteret omniique facturus
de quibus illum accusabant, & preter mis-
ericordiam, vt per hoc ipsi victoriam obte-
nerent, eoque mundus coheret vt moti
qui malum impellerant, quod Christus
facere poterat & Christum habere vt
fragitiosum, blasphemum & seditionem cau-
que possent si vellent in misericordiam
recipiendo, postquam illum hominem de-
clarassent facinorosum, in exitum capientes
vel carceri tradere perpetuo.
 §. 23. *Vt animos ministrorum promoueret*
ad opprobria quibus Christum in dno
Pontificis Caipha affecerunt, illum dicitur
vt blasphemum accusat, zelusque patris,
honoris Dei propria scindens resistere.
Per hoc finem sui praegnanit Pontificis
tu.
VT Caiphas videt Christum adeo perfectum
 vt nihil faceret obiecta, spem omnem
 abiecit illam sibi subiiciendi: quocirca de
 cathedra exiliens furenti simile iuravit
 atque voce Christum in his verbis exco-
 rauit: *Adiuro te per Deum vivum et dno*
nobis, si tu es Christus filius Dei benedicti. E-
deat in his verbis patuit quod satis qui-
miserat in cor Iudei nefandam illum impu-
tem qua Dominum pecunia disraderet.
 etiam hac verba in cor Caipha miserat,
 talem proponeret Christo questionem: *Et*
 huius intelligentiam memnauit: *Et dicitur*

hunc primam fuisse intentionem diaboli
 tentantis Christum in deserto, scire utrum esset
 vel non esset filius Dei, & ut hic ipsi tam
 male colli, quia illum Christus magno
 sui nominis expulerat dedecore, cum non
 posset obtinere quod precabatur, semper
 postmodum illum à longè conspexit non
 ausus illi appropinquare tanto percussus
 metu et verecunde quam in Christi verbis
 agnoscebat, quandoque dicit: *Vade
 Satana, illum à se repulisset velut pilam
 ecclesiam à brachio ludentis fortiori: &
 quamvis à longè multum attendere, num-
 quam tamen intelligere potuit an esset filius
 Dei vel non, Et sicut tenebat negotium hoc
 tanti referre, ut medium assumpti auctori-
 tatem Pontificis, quâ in medium produceret
 suum accusari veritate in: quia verò granem
 hoc diabolo molestiam inferebat, & vo-
 ut procerbio dicimus, felix pede foculo
 calcare castantiam, adeo stultus fuit diabolus,
 ut eadem viâ fuerit terminus, quo semel
 Christum ipse adiurauerat, ut referret Datus
 Maner, & D. Lucas, quando illi Christus
 egressum præcepit: de corpore viri tot furtis
 agitati diabolus, ut talem nunquam mun-
 dus conspexerit: quia in montibus audis
 vestibus vitam agebat beato similis, in sepul-
 chris cum mortuis dormiebat, in vias pro-
 compedit factus latro transuentibus: & cum
 tam diabolo referret huius assertio veritatis,
 utrum esset filius Dei an no, obuiam Christo
 occurrit cuiusque pedibus prostratus hanc illi
 veritatem professus est dicens: *Fili Dei, ut
 quid visisti ante tempus torquere nos? Filium
 appellat Dei, non quod illam esse crederet,
 aut vellet, sed ut videret, an illi manus esset
 inieciurus atque ad maiorem dissimulationem
 se Christum obstruatur: Obsecro te, adiuro te
 per Deum ne me torquas. Hoc à te posco
 beneficium, quod si iudices me tale non
 mereri quia talis sum, saltem tibi faciendum
 est, quia te per Dei honorem eiusque S. no-
 minis adiuro, cui par est ut omnes debiram
 solamur reuerentiam, & hoc per illum
 expostulo ne grauiori me cruciati torquas,
 cum ad vltimam damnatus sum ignis scilicet
 æterni sententiam, & saltem hoc modico
 tempore me patiaris quod superest ad diem
 iudicii, hominibus nocere eo modo quo
 potero, nec tu mihi contradicas, Itaque**

sicut diabolus ut sciret & assequeretur quod
 intendebat de Christo medium sumptit illum
 adiurare, quia probe noverat e rimam reueren-
 tiam quâ Dei nomen venerabatur, ita Caiphas
 ut ex ore eius audiret vnum, esset filius Dei
 idem medium vsurpauit: ego aduro te in
 nomine Dei vni, quandoquidem tu tanto
 pere eius honorem defendas: *Et dicit nobis se
 tu es Christus filius Dei viui. Hanc proposuit
 interrogacionem religiosis p. que, verbis deum
 vocando vnum & benedictioni, non ut deo
 debitum daret honorem sed ut perfidam
 suam & sacrilegiam celaret iniquitatem. Hinc
 interrogatori respondit Christus Patris sui
 nomen reueritus profusam suam conseruans
 humilitatem, atque: *Tu dixisti Veritatem
 dicit tibi Es. Tu hoc dixisti tibi namque ut
 summo Pontifici ex officio competat gratio-
 res exponere veritates ad commune bonum
 Ecclesie, & cum illas dixeris, sic esse oportet:
 sicut quia summus Pontifex es, rectè in hoc
 concilio hanc etiam conclusisti veritatem:
 Expedis ut vnus moriatur homo pro populo, &
 non tota gens pereat. Quia vero adiurati me
 per nomen Patris mei, nolo in hac mea breuis
 esse responsio, sed aliam tibi humilitatis
 mee veritatem exponere: etenim videbitis
 omnes hunc filium hominis in hac forma
 humana iudicem viuorum & mortuorum in
 die iudicii vniuersalis vltimo.*
 Considerans summus Pontifex multo sibi
 sterisse tempore vnum à Christo verbum
 obtinere, iudicauit expediens ex prælati
 verbis materiam assumere sufficientem qua
 mortis reum cum condemnent, ut autem
 exaggeraret & cunctis patefaceret hoc Do-
 mini responsum blasphemum esse, scidit
 vestimenta sua ut furibundus: hæc etenim
 erat frequens ceremonia apud honores dei
 eiusque legis Zelosos. David Zelum decla-
 raturus quo vitam Saulis optabat sui que
 intimi amici Ionathæ, dum illi tristitia defe-
 ruatur per Amalecitem nuntia, ambos in
 acie mortuos corruisse quam contra Philistinios
 iustruxerant, illis sua dirupit vestimenta.
 Apprehendens autem David vestimenta sua
 scidit, omnesque viri qui erant cum eo: Hoc
 etenim erat signum magis vitatum quo Zelus
 exprimebatur & quomodo diligeretur id
 quod iam habebatur ut perdicam. Vm intulit,
 Amnon Thamar forori suæ; cum illa tante,*

Ioan. 8. 17
 50.
 III.
 Scissio
 vestim-
 torum
 quid sig-
 nificet.
 1. Reg. I,
 11.

non potisset illata sibi resistere violentia
 Ut se a fratre sic turpiter violatam ingemit
 petiti honoris zelota quatenus fratri suo
 Abiacione declaratet iustum talis iacturae do-
 lorem, cubiculum suum tristis ascendit, sicut
 vocibus implens, tunicam scindit talarem qua
 Regiae virgines induebantur: *Quae affertur*
cinerem capiti suo, scissa talari tunica, imposita quo
manibus super caput suum, ibat ingrederens
clamans. Talari itaque scissa tunica zelum
 restabat quo feruebat honoris sui, qui tam
 manifestum illi mortem infererebat, sicut
 erat illi quem patiebatur quia eo modo hunc
 sibi dolebat ablatum, Idem patet legenti 4.
 lib. Reg. & in Actibus Apostol.
 Itaque scindens Caiphas vestimenta sua
 zelum ostendit quo sibi cor feruebat Divini
 honoris amulator, qui illalacerabat blasphemiam,
 quam ipse ut talem condemnare voluit
 ex verbis illis quibus illi Salvator respondit
 vnde sic ait: *Audistis blasphemiam?* Dilacera
 maledicte Pontifex vestimenta tua Pontifi-
 calia: haec etenim praefigis actone prope occa-
 sam esse tuum Pontificatum, respicit Osi-
 genes magnam habuisse Caipham rationem
 scindendi vestimenta sua ex consuetudine
 qua illa sibi dilacerabat qui ad vitae suae
 tendebat occasum: *Quasi iam morti se tradens*
homo. Haec exemplo discimus in Saul, David,
& Ezechia: vnde iustum fuit ut vltimus legis
Iudaeorum Pontifex suus, dirumperet in
partes: quia iam in illo finem accipiebat
dignitas summa pontificatus: Scidit vltimus
(sic Origenes) in lege Iudaeorum Princeps
sacerdotum vestes, cum adversus Deum blasphemiam
quereret, ex quo Iudaeorum sacer-
dotum, & omni Iudaeorum legis ritus eo scissus
& destruitus penitus interijt. Tuas dilacera-
velles: quia certum hoc est disruptionis tui
 Principatus indicium: etenim tunica diruptio
 Regni denotat translationem, ut constat ex
 lib. 3. Reg. ubi Regni illa mutatio in tunicis
 ruptura praenotabatur: *Ego scindam Regnum*
 tuum. et quandoquidem Iohannes Iudaeorum
 Pontificatus morte Christi terminandus erat,
 & haec adeo erat vicina, declararetur in
 confessione per Caipham vestium Pontifi-
 calium.
 etiam consuetudo viguit qua non tolera-
 bilita notabatur dolor per confessionem
 vestimentorum: sic legimus in libro Numeri
 & alijs SS. Scripturae locis. Itaque sicut gloria
 Dei quid est praeter ceteris operandum & pro
 corandum, in blasphemia quoque hoc imitari
 opponitur, maxime detestanda est, ut crimen
 omnium gravissimum. Intellectus Rex pater
 mus Ezechias blasphemiam, quam Ralfacem
 peticerat & continuo contra Deum petula-
 ter euomebat, atque in non lenis grauitate
 trillitiae qua ex tanta delicti grauitate pro-
 mebatur, vestimenta sua dilaceravit: *Quae*
enim audisset Ezechias Rex, scidit vestimenta sua
 uam sicut erat crimen gravissimum quod
 honoris diuino detegabat, voluit ut iustum
 doloris indicio, vestium scilicet dilaceratione
 declararetur. Vnde Caiphas populo mani-
 flaturus se in Christo crimen notae suae
 grauitatis, & honoris sui summopere depre-
 tuum, illum voluit ut blasphemum dicitur
 mare, dicendo: *Audistis blasphemiam?* et vestium
 tuarum dilaceratione. Nunc igitur proposita
 delictorum eius grauitate colligantur a sa-
 gulis sua scissag. a suaeque dicunt libere
 sententiam. Omnes in Pontificis declarati-
 onem, conueniunt & conspiciunt detestati-
 onem, rem sic se habere, & a Christo
 prolatae blasphemiam, atque ex consequenti
 quandoquidem lex praecipit blasphemum
 occidi, una cuncti voce conelamarunt: *Quae*
est mortis. Hoc summum omnium suorum quod
 agere poterunt, illum nempe declarare ut
 hominem morti obnoxium: quia ad sen-
 tentiae executionem nulla pollebat iudici-
 tate, & victimam Pilatus proclamare iustitia-
 batur.
 Praenuntiata hac sententia tamquam in
 blasphemum iustitiae ministri, Cheliam
 accipiunt, quem ligatum tenebant, & cum
 exequi non possent ferale mortis decretum
 tam atrocibus aggressi sunt illum cruciati-
 vt grauioribus illum penis quam propria
 morte conuincerent: *Tunc viri qui tenuerunt*
illum, illudabant ei, cedentes & expuere in
faciem eius, & velauerunt eum, & calceis
eius ceciderunt. Haec spectat istius Cypriani,
 ceteraq; actiones probos & ignominiosas
 quibus Christum toto Passione sua decem
 examinatum, & totus attonitus talique stupe-
 factus patientia, verba profert haec tam
 tanta: *Prisquam ad crucem meum, &*
effusionem sanguinis ventrem, qui conuulsum
probra patienter audita qua conuulsum

2 Reg. 4.
13. 19.

Cap. 1. 6.
3.

Cap. 14.
IV.

Quale fuerit hoc protosticon

Tract. 5. in
Iob. 10. 2.

pag. 35.

Cap. 11.
14.

1. Reg. 15.
28.

